

Swedish Pension Fund Association

Remissvar rörande

Finansinspektionens förslag till föreskrifter om tryggnadsgrunder (FI Dnr 07-2156-200)

1. Övergripande synpunkter

Swedish Pension Fund Association, SPFA, är en intresseförening för större företagsanknutna pensionsstiftelser. Pensionsåtagandet och dess beräkning är en arbetsgivarfråga, då en pensionsstiftelse inte ansvarar för arbetsgivarens pensionslöften och inte heller tillåts utbetala pension annat än vid mycket speciella förhållanden som anges i Tryggandelagen.

Olika arbetsgivare kan ha olika uppfattning om beräkning av pensionsåtaganden, varför SPFA har svårt att lämna några från föreningen enhetliga synpunkter. SPFA vill ändå genom nedanstående synpunkter belysa olika effekter av Finansinspektionens förslag och framföra åsikter från vissa medlemsstiftelser. Sammanfattningsvis har föreslagna förändringar stora effekter för de företag som följer Finansinspektionens grunder, oavsett tryggnads i egen balansräkning eller i pensionsstiftelse. Förslaget inbegriper engångseffekter till följd av att pensionsåtagandena ökar, inkluderande bl a skatteeffekter. Förslaget medför också långtgående effekter till följd av mer rörliga pensionsåtaganden.

2. Synpunkter

Pensionsstiftelsernas särart

SPFA vill återigen poängtera att då en pensionsstiftelse inte ansvarar för arbetsgivarens pensionslöften skiljer sig en pensionsstiftelse på en mycket väsentlig och avgörande punkt från övriga tjänstepensionsinstitut. Arbetsgivaren bär risken och ansvarar för pensionerna med hela sitt egna kapital, utöver vad som finns avsatt i pensionsstiftelse. Härutöver finns normalt också en kreditförsäkring i FPG. Detta medför enligt SPFA att det inte föreligger behov av extra säkerhetsmarginaler i ränteantagandet vid beräkningen av pensionsåtagandet enligt Tryggnadsgrunderna.

Principer för beräkning av pensionsåtaganden

Det är bra att principerna för beräkning av pensionsåtagandena nu klargörs, inte minst principen för hur ränteantagandena bestäms och hur ofta de ska förändras.

Ikraftträdande

Enligt önskemål från medlemsstiftelser, bör föreslagna förändringar träda i kraft först 1 januari 2008. Därefter bör det ränteantagande som fastställs efter september månads utgång gälla från den första januari efterföljande år.

Principer för bestämning av ränteantaganden

Det är lämpligt att Finansinspektionen enligt förslaget beräknar och fastställer ränteantaganden för att minska den administrativa bördan för företagen. Metodiken att efter september månads utgång fastställa ränteantaganden, som därefter ska gälla vid årsskiftet, ger rimlig respekt för att hinna genomföra nödvändiga förändringar i beräkningsmodeller etc.

SPFA är mycket medvetna om att det finns två olika skolor angående bestämning av ränteantagande och beräkning av pensionsåtagandena; marknadsränta eller inte.

De som förespråkar att ränteantagandena ska följa marknadsräntorna anser att marknadens bedömning av räntan är den korrekta och de accepterar den volatilitet som detta medför på pensionsåtagandena. Pensionsåtagandenas volatilitet kan och bör hanteras via matchning i form av räntebärande tillgångar.

Vi noterar att skillnaden mellan den nominella marknadsräntan och ränteantagandet enligt Finansinspektionens förslag, historiskt har varit upp mot ca en procentenhet. En genomsnittlig historisk årsränta medför därför svårighet att matcha pensionsåtagandet med hjälp av räntebärande tillgångar, då värderingsmetoderna blir olika.

Pensionsåtagandenas långsiktiga karaktär medför enligt ett annat synsätt att marknadsvärdering av pensionsåtaganden inte är lämpligt. Ena året är skulden lägre, nästa år högre, och i slutändan är det ändå samma pensionsutbetalningar. Tankarna bakom aktsamhetsprincipen kan till och med motverkas av ränteantaganden som följer marknadsräntorna. Istället för en långsiktigt sund pensionsförvaltning tvingas förvaltningen att fokusera på kortsiktiga förändringar av pensionsåtaganden. Detta kan negativt påverka pensionsstiftelsers långsiktiga avkastning.

Ett problem är de stora effekter som en förändring i pensionsåtagandena innebär. Företagens resultat kan komma att påverkas mycket. Om inte tryggnad sker i en pensionsstiftelse med stort överskott som kan hantera skuldens volatilitet, medför skuldökning en särskild löneskatt för företaget på 24,26%! Om skulden först ökar ett år medförande att företaget betalar löneskatt, och om skulden därefter minskar, så återfår inte företaget betald löneskatt utan den måste kvittas mot eventuella framtida löneskattekostnader. Detta innebär negativ kassaflödeseffekt för företagen. Pensionsåtagandenas volatilitet kommer också att medföra att företagets utrymme för skattemässigt avdragsgill avsättning till pensionsstiftelse kommer att variera mycket, liksom utrymmet för gottgörelse.

En del av SPFAs medlemsstiftelser och dess företag ser stora problem med den stora rörlighet i pensionsåtagandena som Finansinspektionens förslag för ränteantagandena medför. Finansinspektionen bör noga överväga de effekter som en volatil skuldberäkning medför, och undersöka om det på något sätt går att mildra de effekter som uppstår, inte minst skatteeffekterna och därmed även kassaflödeseffekterna.

För att minska volatiliteten i pensionsåtaganden till följd av ränteändringar, har framförts förslaget att ränteantagandena baseras på en längre tidsserie, t ex historiskt 5-års snitt. Det skulle bättre överensstämma med pensionsåtagandenas långsiktiga karaktär, och samtidigt skulle en följsamhet till marknadsräntornas långsiktiga nivåer säkerställas.

Medlemmar av SPFA har framfört förslaget att ränteantagandena ska kunna sättas individuellt av respektive företag. Så sker t ex vid IAS/IFRS beräkning av pensionsåtagandena på koncernnivå, där räntesättningen bestäms med hjälp av aktuarier och godkänns av bolagens revisorer.

Om principen för räntantagande bestäms i enlighet med förslagets ettåriga genomsnittsränta, bör övervägas en likformighet med IAS/IFRS-beräkningarna. Det bör införas möjligheten att tillämpa en motsvarande korridor som i IAS/IFRS för att utjämna effekterna av en volatil skuldberäkning. Det skulle innebära en mer likartad skuldberäkning på bolagsnivå och koncernnivå, dvs de i verkligheten samma pensionsåtagandena skulle beräknas på ett mer likartat sätt vilket har sina fördelar. Diskussioner förs dock om att ta bort korridoren i IAS/IFRS-beräkningarna, varför denna lösning kan komma att medföra volatila pensionsåtaganden i framtiden.

Det bör göras möjligt för företagen att som alternativ tillämpa hela avkastningskurvan eller anpassa ränteantagandet med hänsyn till aktuellt pensionsåtagandes genomsnittliga löptid. För att motverka problemet med att tillgångarna och pensionsåtagandena värderas på olika sätt och vid olika tidpunkter, bör införas alternativet att beräkna pensionsåtagandet till aktuell marknadsränta per balansdagen.

Slutligen måste konstateras att en direkt koppling till marknadsränta, trots att det är fundamentalt tilltalande, kan medföra oönskade effekter vid t ex högre inflation medförande höga nominella marknadsräntor. Värdet på pensionsbetalningarna urholkas till följd av hög inflation om inte kompensation erhålls via värdesäkring eller indexering. Förväntansbilden hos förmånstagarna kan antas vara att pensionsförmånerna ska värdesäkras eller indexeras. De nominellt beräknade pensionsåtagandena skulle samtidigt värderas ner kraftigt. Frågan uppstår om detta ger en rättvisande bild av företagets verkliga åtaganden och finansiella ställning. Sett ur detta perspektiv kan man starkt ifrågasätta om en direkt koppling till marknadsräntor är lämpligt. Kanske är ett stabilt långsiktigt rimligt ränteantagande ändå det bästa.

Nominellt ränteantagande och realt ränteantagande

Flera av SPFA medlemsstiftelser har framfört åsikten att förslagna föreskrifter måste tolkas som att det inte sker någon förändring av pensionsåtagandenas beräkning till nominellt respektive realt ränteantagande. Pensionsåtaganden med s.k. indexering som genomförs till följd av beslut i efterhand, ska även fortsättningsvis nuvärdeberäknas till nominell ränta då ingen faktisk utfästelse om värdesäkring eller indexering skett.

Detta är mycket väsentligt att fastslå, då en omdefinition av t ex ITP-skuldens beräkning från nominell ränta till real ränta skulle medföra mycket stora effekter i form av ökning av pensionsåtaganden för de företag som följer Finansinspektionens anvisningar. Vi konstaterar att ingen konsekvensanalys heller har genomförts avseende en sådan omdefinition. Det bör vara upp till avtalande parter att även fortsättningsvis göra dessa detaljerade tolkningar av pensionsavtal/kollektivavtal.

Val av nominell referensränta

SPFA rekommenderar att Finansinspektionen i sin referensränta för ränteantagandena använder ett genomsnitt av nominell statslåneränta och swapräntan, då denna räntesättning förekommer för annan tjänstepensionsverksamhet.

Genom att inkludera även swapräntan i underlaget för ränteantagandet, skulle en tillgångs- och skuldmatchning om så önskas underlättas. I ett swapavtal kan man

överenskomma om längre löptid jämfört med vad som finns för obligationer och även bättre matcha pensionsutbetalningarnas kassaflöden där det inte finns obligationsförfall.

Livslängdsantaganden

SPFA har inga synpunkter angående förslaget till ändrade livslängdsantaganden. Rekommendation har framförts att Finansinspektionen angående livslängdsantaganden för en dialog med andra parter, t ex Alecta och PRI.

Finansinspektionen bör överväga att härutöver tillåta företagen att sätta egna välgrundade livslängdsantaganden, baserade på utredning av den egna populationen.

Någon medlemsstiftelse anser att nu föreslagna livslängdsantaganden ändå är för korta, t ex vid en internationell jämförelse. SPFA uppfattar dock inte detta som en generell åsikt bland övriga medlemsstiftelser.

3. Sammanfattning

SPFA har stor respekt för de stora effekter och den komplexitet som beräkning av pensionsåtagandena innebär. Samtidigt är det till slut samma pensioner som ska utbetalas! SPFA rekommenderar att Finansinspektionen nogsamt beaktar och försöker motverka de problematiska och inte nödvändiga effekter som beräkningsgrunderna kan medföra.

Med vänlig hälsning

Ulrika Bagge

Ordförande SPFA